

Ərzaq təhlükəsizliyinin daha böyük önəm daşdığı, o cümlədən kənd təsərrüfatı məhsullarına tələbatın kəskin şəkildə artdığı indiki zamanda suvarma suyu əvvəlkindən də çox diqqət tələb edir. Bu baxımdan işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin çayları, sözün əsl mənasında, əkinçinin köməyinə gələcək. Dövlət bu çayların sularının tarlalara, bağ-bostana yönəldilməsi üçün genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirir.

Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun çayları əkinçinin köməyinə gəlir

Üstəlik, Arana da dağlardan su çəkiləcək

Prezident İlham Əliyev bu ilin altı ayının yekunlarına həsr olunan müşavirədə bir daha vurğulamışdır: "Suvarma ilə bağlı layihələri xüsusilə qeyd etmək istəyirəm. Azad edilmiş ərazilərdə həm böyük su anbarları və su kanallarının tikintisi, həm içməli su təchizatı nəzərdə tutulur - biz Şərqi Zəngəzuru azad etməklə böyük su mənbələrinə yenə də qayıtmışıq, onlar da işğal altında idi. Eyni zamanda suvarma məsələləri böyük dərəcədə Kəlbəcər və Laçın su mənbələri hesabına təmin ediləcək".

30 illik işğal dövründə düşmənin çaylarımızı qarşı ekoloji terror törədərək onların sularını olmasın dərəcədə çirkləndirdiyi indi bütün dünyaya məlumdur. Erməni vandalları eyni zamanda su ehtiyatlarından məqsədli şəkildə təzyiqlə vasitə kimi istifadə etmişlər. Kənd təsərrüfatı işlərinin qızğın çağında, suvarmaya ciddi ehtiyac olduğu zaman çayların qarşısını kəmişlər. Daşqınlar baş verəndə, eləcə də əkinlərə su lazım olmayan vaxtlarda isə anbarların ağızını açaraq ciddi problemlər yaratmışlar. Su anbarlarının qəsdən dağıdılması düşmənin təkə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun deyil, nəticə etibarilə ölkəmizin bütün aqrar sahəsinə ağır zərbə vurmuşdur.

Məsələn, Sərsəng və Suqovuşan su anbarları uzun müddət düşmənin əlində olduğuna görə 100 min hektar torpaq susuz qalmışdı və bir neçə rayonda su təminatını yaxşılaşdırmaq üçün yüzlərlə subartezian quyusu qazılmışdır. Ağdam, Tərtər, Bərdə, Yevlax, Goranboy və digər rayonlar Tərtərçayın suyundan məhrum edilmişdi. Eyni taleyi Köndələnçay və çayın üzərindəki su anbarları, digər su mənbələri də yaşamışdır.

Dövlət başçısı bu məsələyə həmin əvvəlki çıxışlarında dəfələrlə toxunmuşdur: "Görün, işğal altında qalan su anbarları nə qədər idi. Xudafərin - 1 milyard 600 milyon kub metr su ehtiyatı olan ən böyük su anbarı, Qız qalası, Suqovuşan, Xaçın, Köndələnçay-1, Köndələnçay-2, Aşağı Köndələnçay, Ağdamkənd - bax bu su anbarları işğal altında idi. İndi biz onları bərpa edirik və bərpa edəcəyik. Konkret layihələrə gəldikdə, mən bu sahədə hansı işlər görüləcəyini də bildirməliyəm. Həkkəriçay su anbarının tikintisi nəzərdə tutulur, yeni su anbarı olacaq. Suqovuşan su anbarının və kanalın təmiri. Kanalın uzunluğu 5,2 kilometrdir, təmirdən sonra Suqovuşandan daha böyük əraziyə suyun verilməsi müm-

kün olacaq. Xaçınçay su anbarının və 7 kilometr uzunluğunda kanalın təmiri... Ondan sonra Aşağı Köndələnçay, Köndələnçay-1 və Köndələnçay-2 su anbarlarının təmiri nəzərdə tutulur".

Eləcə də Tərtərçay sol sahil kanalının, Ağdam, Füzuli və Cəbrayıl rayonlarının su təsərrüfatı kompleksinin yenidən qurulması, o cümlədən su mənbələrinin müəyyən edilməsi görüləcək işlər sırasındadır. Bu il Bərgüşad su anbarının layihəsinin hazırlanması öz həllini tapmışdır. Verilən yeni təkliflərə əsasən, Zəngilan, yaxud Qubadlı rayonlarının birində yeni su anbarının tikintisi nəzərdə tutulur. Bunlar imkan verəcək ki, yaxın zamanlarda 10 min hektar sahə suvarma ilə tə-

min edilsin. Görülən işlər sayəsində nə yaradılacaqsa, hamısı ölkənin ümumi su təsərrüfatı sistemində inteqrasiya ediləcək. Bu məqsədlə kompleks tədbirlər nəzərdə tutulub və həyata keçirilir.

Prezident İlham Əliyev keçən il iyunun 14-də və bu il aprel 21-də Füzuli rayonunda Köndələnçay su anbarlarının yerləşdiyi ərazilərə səfər etmiş, orada aparılacaq təmir-bərpa işləri ilə tanış olmuşdur. Xatırladaq ki, Köndələnçay üzərində üç su anbarı var. Onlardan biri - "Köndələnçay-1" 1951-ci ildə inşa edilib. Bu su anbarının tutumu 2,1 milyon kub metr təşkil edir. "Köndələnçay-2" anbarının isə 3,9 milyon kub metr su tutumu var. Çay üzərində yerləşən ən

böyük anbar Aşağı Köndələnçay su anbarıdır və 9,5 milyon kub metr su tutumuna malikdir. Mütəxəssislərin fikrincə, sözügedən bu anbarlara həmçinin Köndələnçaya paralel axan Quruçaydan iki hidroqovuşaq vasitəsilə su axıtmaq mümkündür.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə hazırda ümumilikdə 9 su anbarı tikilir və ya təmir olunur. Prezident artıq bu anbarların gələcək istismarı ilə bağlı müvafiq göstərişlər verib. Yeni kanalların çəkilməsi və köhnələrin bərpası üçün vəsait ayrılıb, geniş proqram icra edilməyə başlanıb.

Dövlət başçısı cari ilin birinci yarısının yekunları ilə bağlı müşavirədə içməli su probleminə də toxunmuş və həmin istiqamətdə Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun su mənbələrinin töhfə verəcəyini qeyd etmişdir: "Bu yaxınlarda Kəlbəcər, Laçın rayonlarında olarkən mənə layihə təqdim edildi. Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən içməli suyun Azərbaycanın Aran bölgəsinə qədər gətirib çatdırılması layihəsi də var. Yəni bu, içməli su ilə bağlı olan problemləri böyük dərəcədə həll edəcək. Ona görə bu layihələrə xüsusilə baxmaq lazımdır."

İçməli suya və suvarmaya eyni zamanda xarici investisiyaların yönəldilməsi də məqsəduyğun məsələdir. Bəzi xarici şirkətlər artıq Ələt Azad İqtisadi Zonasında fəaliyyət göstərmək üçün, o cümlədən dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması layihəsi ilə bağlı müraciət etmişlər. Prezident bunun da çox böyük əhəmiyyəti olduğunu vurğulamışdır: "Bu, dünyanın bir çox ölkələrində artıq sınaqdan çıxmış layihələrdir və burada dövlət-özəl sektor tərəfdaşlığı da mümkündür. Əlbəttə, eyni zamanda dövlət xətti ilə, özəl investisiya xətti ilə ayrı-ayrılıqda layihələrin icrası nəzərdə tutulmalıdır".

Qeyd edək ki, Xəzər suyunun saflaşdırılması sahəsində özümüzün də müəyyən təcrübəmiz var. Hələ ötən illərdə bir sıra yerlərdə suyu saflaşdırıcı qurğular quraşdırılmışdı və fəaliyyət göstərirdi.